

Warszawa dnia 29.11.1999 r.

Opinia prawna
W sprawie skargi konstytucyjnej p. B. G., skierowanej do Trybunału
Konstytucyjnego (sygn. akt SK.26/99)

Stosownie do zlecenia z dnia 4 listopada 1999 r. uprzejmie przedstawiam następującą opinię w sprawie skargi konstytucyjnej p. B. G. z dnia 28 września 1998 r. skierowanej do Trybunału Konstytucyjnego.

1. Skarżący wnosi o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją art. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 113, poz. 732). Zdaniem Skarżącego, wskazany przepis narusza konstytucyjną zasadę demokratycznego państwa prawnego (art. 2 ustawy zasadniczej) oraz wywodzone z niej zasady; niedziałania prawa wstecz, zaufania obywateli do państwa i stanowionego przezeń prawa oraz ochrony praw nabytych, a także zasadę legalizmu (art. 7 Konstytucji). Skarga pozostaje w związku z prawomocnym wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 czerwca 1998 r., sygn. S.A./Sz/2437/97, oddalającym skargę B. G. na bezczynność Burmistrza Gminy i Miasta Łobez.

Według Skarżącego, art. 2 cytowanej na wstępie ustawy jest niezgodny z wymienionymi przepisami Konstytucji, ponieważ nakłada obowiązek wnoszenia opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych także przez tych przedsiębiorców, którzy posiadali zezwolenia wydane przed dniem 29 grudnia 1996 r. Chodzi tu o opłaty przewidziane w art. 11¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o

wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 35, poz. 230 z późn. zm.).

2. Skargę należałoby uznać za bezzasadną z następujących względów:

1) Opłata, o której mowa w skardze, została wprowadzona ustawą z dnia 12 września 1996 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 127, poz. 593). Cytowana ustawa zmieniła ustawę z 1982 r. między innymi przez dodanie art. 11¹, który upoważniał i zarazem zobowiązywał gminy do pobierania opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Zgodnie z art. 11¹ ust. 1 opłaty te miały stanowić źródło dodatkowych środków na finansowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;

2) analiza treści art. 11¹ ust. 4 w związku z art. 18 ust. 8 pkt 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...) uzasadniała pogląd, że opłatę w wysokości określonej w tym przepisie pobiera się także od zezwoleń wydanych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 12 września 1996 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości, to znaczy przed dniem 29 grudnia 1996 r. Wprowadzona opłata w istocie rzeczy była opłatą za korzystanie z wydanego zezwolenia, a nie opłatą za czynności urzędowe, jaką jest wydanie decyzji zezwalającej na sprzedaż napojów alkoholowych. Ewentualne ustawowe zwolnienie z tych pierwszych opłat przedsiębiorców prowadzących sprzedaż alkoholu na podstawie zezwoleń uzyskanych przed dniem 29 grudnia 1996 r. narażone były na zarzut niekonstytucyjności, ponieważ naruszałyby zasadę równości w prawie:

3) przepisy art. 11¹ uległyby modyfikacji dokonanej ustawą z dnia 1 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 113, poz. 732).

Celem zmiany tych przepisów było:

- a) usunięcie ewentualnych wątpliwości dotyczących charakteru ustanowionej opłaty. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 11¹ ust. 1 jest to opłata za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- b) uściślenie terminu wnoszenia opłaty oraz określenie jej wysokości w przypadku krótszego niż rok okresu ważności zezwolenia (art. 11¹ ust. 4 i 5),
- c) określenie technicznego sposobu ustalania wartości sprzedaży napojów alkoholowych, uzasadniającej podwyższenie opłaty (art. 11¹ ust. 3)

Nowelizacja art. 11¹ nie wprowadziła zatem zmian, które pogarszałyby sytuację prawną przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przed dniem 29 grudnia 1996 r. Utrzymana została dotychczasowa wysokość opłaty za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych: do 18% równowartości 5 l spirytusu luksusowego, zaś powyżej 18% równowartość 20l. takiego spirytusu.

4) w tym stanie prawnym należałoby przyjąć, że zaskarżony przepis art. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...) nie jest obciążony zarzutem działania prawa wstecz. Przepis ten jedynie potwierdza istnienieobowiązku nałożonego na przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w tym także na posiadających zezwolenia wydane przed dniem 29 grudnia 1996 r. Datą powstania takiego obowiązku jest data wejścia w życie ustawy z dnia 12 września 1996 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...). Motywem, którym kierował się ustawodawca wprowadzając zaskarżony art. 2, było rozproszenie wątpliwości interpretacyjnych, jakie ujawniły się po ogłoszeniu pierwotnego brzmienia art. 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

W konkluzji należy oceniać skargę jako bezpodstawną. Zaskarżony przepis nie ustanawia obowiązku wnoszenia nowej opłaty, a tylko wyjaśnia, jaki jest zakres

podmiotowy obowiązek uiszczania opłaty ustanowionej przed wejściem w życie ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...).

Sporządził: Witold Pawełko